

Piloterna är lungnare än vi
och fatalister av det nya slag
som bara tomma rymder kunnat forma
ur skenbart oföränderliga stjärnors
hypnos på människosjälens lust för gåtor.
Och döden ingår bara helt naturligt
i deras schema som en klar konstant.
Men ändå ser man nu på sjätte året
hur även de ser ner från skräckens brant.

I något obevakat ögonblick, men välbevakat
av mig som läser deras anletsdrag
kan sorgen lysa som en fosforsken
ur deras spanarögon.

Hos kvinnliga piloten syns det klarast.
Hon sitter ofta stirrande i miman
och efteråt blir hennes vackra ögon
förändrade. De får en gåtfull glans
av otydbarhet, ögats iris
blir fylld av sorgsna eldar,
en hungereld som söker efter bränsle
till själens ljus, att ljuset ej må slockna.

För något år sen sade hon en gång
att hon personligen nog gärna ville
att vi tog dödens sked i vacker hand
och åt en avskedsmiddag och var borta.
Och många tyckte nog som hon - men passagerarna
och alla de naiva emigranterna
som knappast ännu vet hur vilset allt är ställt,
för dem har hela förskeppet sitt ansvar
och detta förskepps ansvar är nu evigt.

Vi följer ännu våra jordevanor
och samma seder som i Doris dalar.
Vi delar upp vår tid i dag och natt,
vi låtsas gryning, skymning, solnedgång.
Fast rymden runt omkring är evig natt
så stjärnklart kall att de som ännu bo
i Doris dalar aldrig sett dess make
har hjärtat enat sig med kronometern
att följa soluppgång och månuppgång
och bådads nedgång sedd från Doris dal.
Nu är det sommarnatt, midsommarnatt
och folket vakar timme efter timme.
I stora samlingssalen dansar alla
som ej ha spaningsvakt i ändlösheten.
De dansar där tills solen rinner upp
i Doris dal. Då står det plötsligt klart
det fruktansvärda, att hon ej gick upp,
att livet, redan dröm i Doris dalar
är ännu mera dröm i Mimas salar.
Och danssalongen här i ändlösheten
fylls då av snyftningar och människodrömmar
och öppen gråt som ingen längre döljer.
Då slutar dansen och musiken tystnar
och salen tömmes, alla går till miman.
Och för en tid kan miman lösa trycket
och skingra minnena från Doris stränder.
Ty ofta kan den värld som Mima visar
slå ut den värld vi minns och som vi lämnat.
Om inte skulle miman aldrig fångsla
och inte dyrkas som ett heligt väsen,
och inga kvinnor skulle hänryckt smeka
gudinnans postament i salig skälvning.

12

Orkestern spelar fancies och vi dansar ut.
Den flicka jag för runt är absolut.
Hon är en flicka ifrån Dorisburg,
men fast hon dansar här sen flera år
i Aniaras danshall säger hon rent ut
att hon för sin del inte alls förstår
att finna någon skillnad på den yurg
som dansas här och den i Dorisburg.

Och när vi dansa yurgen står det klart
att allt som heter yurg är underbart
när Daisy Doody vrider sig i yurg
och jollrar slangen ifrån Dorisburg:

du gammar ner dej och blir jail och dori.
Men gör som jag, jag sitter aldrig lori.

Här slumrar ingen chadvick, putar Daisy,
jag rörs i gejdern, jag är vlam och gondel,
min dejt är gander och min fejd är rondel
och vept i taris, gland i deld och yondel.

Och lustigt gungar yurgen, jag förvillas
den sorg jag vårdar hotar att förspillas
hos detta mänskobarn som fyllt av yurg
slår dödens rymd med slang från Dorisburg.

26

Den stemstumt döve började att skildra
det värsta ljud han hört. Det hördes inte.
Jo, just när örats hinnor sprängdes sönder
kom som ett sus av sorgens säv, det sista -
när fototurben sprängde Dorisburg.

Det hördes inte, slutade den döve.
Mitt öra hann ej vara med
när själen söndersprängdes,
när kroppen sönderslängdes
när en kvadratmil stadsmark vrängde
sig ut och in
då fototurben sprände
den stora stad som hetat Dorisburg.

Så talade den döve som var död.
Men då det sagts att stenar skola ropa
så talade den döde i en sten.
Han ropade ur stenen: kan ni höra.
Han ropade ur stenen: hör ni inte.
Jag kommer ifrån staden Dorisburg.

Sen började den blinde att berätta
om det ohyggligt starka skenet
som bländat honom.
Han kunde inte skildra det.
Han nämnde bara en detalj: han såg med nacken.
Hela huvudskålen blev ett öga
som bländades utöver sprängningsgränsen
lyftes och for bort i blind förtröstan
på dödens sömn. Men den blev ingen sömn.

Och just i detta liknar han den döve.
Och då det sagts att stenar skola ropa
så ropar han ur stenar med den döve.
Så ropar de ur stenar med varandra.
Så ropar de ur stenar med Cassandra.

Till miman rusar jag som om jag kunde
det hemska dådet hejda med min nöd.
Men miman visar allt, omutligt klar
till sista bilden tar den brand och död
och vänd till passagerarna jag ropar
min smärta över Doris död:
Det finnes skydd mot nästan allt som är
mot eld och skador genom storm och köld
ja, räkna upp vad slag som tänkas kan.
Men det finns inget skydd mot människan.

När det behövs ser ändå ingen klart.
Nej, bara när det gällde att slå ner
och arma ut vad hjärtat sammanspart
av dröm att leva på i onda kalla år.

Då bländas miman av ett blixtblått sken
och jag blir stum för det som övergår
den arma Jorden, hitåt skenet slår
in i mitt hjärta som ett öppet sår.
Och jag den trogna mimans blå liturg
i isat blod det onda budet får
att Doris dog i fjärran Dorisburg.

36

Jag ser på kvinnorna som gjort sig sköna
- för många är den saken inte svår.
Där rör sig Yaal, en dormifid yurginna
vars kärleksmakt just nu på höjden står
och där står Libidel från Venus gröna
och ständigt högfertila djungelvår.
Och tätt intill Chebeba yurgiskt rusad
och med ett kandiskt smycke på sitt lår
står dormijunen Gena tätt ombrusad
av den novisflock som hon förestår.

En tid fann jag ett stöd i en idé:
att låta tusen speglar träda till
och ge oss allt som speglar kunna ge
av återspeglning, skenbart vidgat rum
som optiskt vidgar varje tumsbredd ut
till skendjup upp till åtta tusen tum.

Och när vi inrett tjugo salar så
med speglar tagna ifrån åttio
blev resultatet så pass lysande
att jag i fyra år med spegelglas
förvillade de själiskt frysande.

För att få blicken bortvänd från vår färd
och till multipla speglars glada värld
omvände ja så många till det rus
som speglar kunna ge i spegelhus
att till och med jag själv fick tid för yurg
med Daisy Doody ifrån Dorisburg.
Men även med Chebeba och med Yaal
jag svängde spegelvänd i Mimas sal.

De kommer flock för flock, jag ser dem livas
till yurg och kult och jag beundrar dem,
där de av yurgen mellan speglar drivas
och åttafaldigt speglade beskrivas.
Från alla håll när yurgen kretsar runt
de ser sig själv som himlens här i dans
med åttafaldigt återkastad glans,
Chebeba åtta gånger liksom Yaal
och Gena i en åttafaldig sal.

Se Libidel med konstförfaren hand
som eggar upp en man från Doris land.
Och se Chebeba när i yurgisk ring
hon virvlar in mot speglars Ingenting
där åtta rums chebebor dansar mot
och åter visar hennes bröst och fot.

Var sak får lämna allt den kan av sken
när spegeldansen tråds på spegelben
och skenet öppnar väg i yurgens sal
mot spegelklyfta och mot spegeldal.

42

Libidels sång framför spegeln

Så lustigt är mitt liv beläget.
Kom hit och se och känn därpå.
Och om du ber och ger mig träget
kan du det lilla livet nå.

Från din galopp i Lyrans tecken
ett minne tar du med dig då.
Det bor ett liv bland sidenveckan,
det lilla liv du bäst kan nå.

Du ryttare från Lyrans öknar
kom till min dörr och klappa på.
Jag med din säd mitt liv förökar,
det lilla liv du bäst kan nå.

Det stirrar. Stirrar kallt därute.
Kom in, jag vill dig värma då.
Om vi all köld tillsammans brute
o, heta tanke i det blå.

Då skulle Libidel bli aktad
och ej som nu av grisar smord.
O, se min kropp, hur eftertraktad
den redan är i bild och ord.

55

På planetariedäcken övervälvda
av genomskinligt klara plexi-tak
töms hissarna med dem som vill spatsera
på stardäck av och an i sakta mak,
och se en novas brand vars sken oss når
ur slingorna av Berenikes hår.

Och astronomen - ödmjuk i sin gärning -
beskriver hur en världsrymd spelar tärning
i fjärran solsystem med heta novor
som trötta på att evigt offra gåvor
åt fotofagen plötsligt bryta samman
och i ofattbar vrede slunga flamman
av en förbrukad kärleks sista lågor
i fotofagens otacksamma vågor.

En stryktäck rymsnobb lyssnar med förakt,
och i en typisk sengoldondisk ton
vari man genast märker gonda-bon
han formar en i leda utvald fras
som till en hånfull viskning sänker sig
till jämnhöjd med hans trötta rymdgrimas.

Och astronomen isas ner därav
och slutar med en ursäkt kvällens visning
av sevärdheterna i rymdens hav.

63

En kvinna ifrån Gond som nu är änka
sågs ofta med sin man i utsiktsrummet.
De satt där flera år med sina knyten
tillreds som om de väntade på landning.
Och fastän många såg med ironi
- alltmera rymdlik kall - på detta par
behöll de två sin rörande förväntan
och sågo lugnat hän mot Lyrans land.

I deras fromma hjärnor rörde sig
en doft av timjan från en äng de känt
och brödet som hon bakat i den ugn
de tvingats lämna i det landet Gond.

Hur många tusen gånger som de läst
i Himmelens prospekt, tätt tryckta till varann,
vet ingen dödlig här i rymdens år
som kallt förflyta utan andra spår
än att de båda grånade till slut
och hon blev ensam, satt där ensam kvar
i tysta tankar över flydda dar
då mannen ännu levde som förut
i landet Gond tills Sista paret ut
förkunnades av tjutande siren
och flykten begynte över stock och sten.

På Goldons startfäld tryckta till varann
tog de ett tungt farväl av Doris dal,
och lade sedan med en avskedsbön
sitt emigrantproblem i ödets hand.

Jag observerade i flera år
hur änkan satt där ensam, tyst och böjd,
allt medan vi som ifrån denna höjd
med sinnrik ledning skötte Odets hand
alltmer förtvivlade om Löftets land.

72

Sång om Karelen

Tiden gick och år förflöto i den kalla hårda rymden.
Livet blev allt mera tidlöst för de flästa där de sutto
spanande i vida fönster, väntande att någon stjärna
skulle växa från de andra, närma sig och komma nära.

Barnen växte upp och lekte på de innestängda tundror,
på de nötta balsalsgolven alltmer gropiga och skavda.
Nya tider nya seder. Yurgen var sen länge bortglömd
och den dansuppspelta Daisi sov för alltid i sin snäcka
i det valv där blott allenast dansens mästare sova.

Men jag själv satt tyst och tänkte på det härliga Karelen,
där jag en gång hade levat, där jag dröjt en livstid över
vistats mer än tretti vintrar och i tjugonio somrar
innan jag på nytt fick pröva andra länder, andra öden
på min tröga själavandring.

Minnet kommer glimtvis åter. Här i rymden finns ej hinder,
alla tider stråla samman, och jag minns från skilda riken
skärvor från min långa vandring.

Skönast ibland sköna glimtar syns dock skymten av Karelen,
som ett vattenglim bland träden, som ett ljusnat sommarvatten

i den juniljusa tiden då en kväll knappt hinner skymmas
förrn den träflöjtsklara göken ropar åt den ljuva Aino
att ta dimmans slöja med sig, stiga upp ur junivattnen
gå emot den stigna röken, komma till den glada göken,
i det susande Karelen.

102

Jag hade tänkt ett paradys för dem
men sen vi lämnat ett som vi förstörde
blev tomma rymdens natt vårt enda hem
ett ändlöst svalg där ingen gud oss hörde.

Stjärnhimlens eviga mysterium
och den celesta mekanikens under
är lag men inte evangelium.
Barmhärtigheten gror på livets grunder.

Så föll vi ned på Lagens sanna bud
och fann vår tomma död i Mimas salar.
Den gud vi alla hoppats på till slut
satt kränkt och sårad kvar i Doris dalar.